Kittilän kunnan lausunto alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Khall 20.01.2026 § 11
665/03.00/2025

Valmistelija

Elinkeinojohtaja Katariina Palola 0400955472, Kunnanjohtaja Timo Kurula 0405957597

Kittilän kuntaan on saapunut lausuntopyyntö (VN/35084/2025) alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta. Valtiovarainministeriö selvittää alueellisen matkailijaveron toteuttamisedellytyksiä ja pyytää pyytää kommentteja ja näkemyksiä alueellisen matkailijaveron valmistelua varten.

Matkailijavero tarkoittaa yleensä lyhytaikaisen majoittumisen yhteydessä maksettavaa veroa tai maksua. Vastaavia majoittumiseen liittyviä ja matkailijoilta kerättäviä maksuja tai veroja on käytössä monissa Euroopan unionin jäsenmaissa. Matkailijaveron valmistelu on osa hallituksen Pohjoisen Suomen ohjelman strategisia toimenpiteitä.

Kuulemisen kautta kartoitetaan etenkin kuntien ja matkailualan sidosryhmien näkemyksiä siitä, minkälaisia tavoitteita alueelliselle matkailijaverolle voidaan asettaa ja minkälainen veromalli toteuttaisi parhaiten tavoitteita. Kyselyn tarkoituksena on myös muodostaa käsitys siitä, miten laajasti matkailijaveron käyttöönotosta ollaan kiinnostuneita sekä minkälaisia muita näkökulmia alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon liittyy.

Lausuntopyyntö kokonaisuudessaan on saatavilla osoitteessa https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=312e93ea-f866-4cc5-ade2-e42016d7ac40

Kittilän kunnalla on vahvana ja tunnettuna matkailukuntana erityisen painava syy lausua valmisteilla olevasta verosta. Vastausaikaa on 25.1.2026 asti. Lausunto annetaan Lausuntopalvelu.fi -palvelussa.

Lausuntopyynnössä pyydetään tarkempien kysymysten avulla ottamaan kantaa seuraaviin teemoihin:
- yleisiä näkemyksiä matkailuverosta
- veron tavoite ja suuruus
- veron soveltamisala
- veron alueellinen soveltaminen
- verotuotto
- verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto
- alueellisen matkailuveron taloudelliset vaikutukset
- muut huomiot.

Kunnan lausunto on rakennettu niin, että se vastaa lausuntopyynnössä esitettyihin täsmällisiin kysymyksiin. Valmistelun yhteydessä on osallistettu myös matkailualan toimijoita.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta:

YLEISIÄ NÄKEMYKSIÄ MATKAILIJAVEROSTA
KYSYMYS: Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon?

Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?
LAUSUNTO: Kittilän kunta (Levi) kannattaa alueellista matkailijaveroa, jonka tuotto tilitetään täysimääräisesti kunnille. Verolla kerättyjä varoja käytettäisiin ympärivuotisen matkailuinfrastruktuurin kehittämiseen, johon kuuluvat esimerkiksi reitit, opasteet, pysäköinti, jätehuolto, turvallisuus sekä edistetään kestävää kehitystä taloudellisesta, sosiaalisesta, kulttuurisesta ja ekologisesta näkökulmasta. Vero mitoitetaan maltillisesti ja sovelletaan tasapuolisesti kaikkiin lyhytaikaisiin majoituksiin – myös alustapalvelujen kautta tapahtuviin.
Levi on Suomen suurin matkailukeskus ja yksi Lapin kansainvälisimmistä kohteista. Matkailu tuottaa Kittilälle merkittävää hyvinvointia, mutta samalla kunnalle syntyy kasvavia kustannuksia: reitistöjen ja huoltopisteiden ylläpito, jätehuolto, pysäköinti, opasteet, turvallisuus, markkinointi, aluekehitys, terveydenhuolto, maankäyttö ja kaavoitus. Matkailijaveron tuotto tulee ohjata täysimääräisesti Kittilän kunnalle, jotta kunta voi huolehtia matkailuinfrasta ja reiteistä sekä vahvistaa ympärivuotista ja kestävää elinkeinorakennetta ja matkailutoimialan kehitystä.
Kittilän kunta suhtautuu matkailijaveroon myönteisesti ja pitää veroa ajankohtaisena ja edistettävänä. Tämän näkemyksen jakavat laajasti myös Levin alueen yrittäjät: syksyllä 2025 Visit Levin toteuttamassa kyselyssä iso osa yrittäjistä kannatti alueellista matkailijaveroa sillä edellytyksellä, että verotuotto tuloutuu täysimääräisesti kuntaan. Levi on Lapin vetureita; ulkomaisten yöpymisten osuus on maan korkeimpia, mikä lisää tarvetta kantaa vastuuta monipuolisesti palveluiden ja infrastruktuurin ylläpidosta ja kehittämisestä. Lapin pitkät välimatkat ja harva asutus nostavat kunnallisten palvelujen yksikkökustannuksia: huoltokaluston siirrot, reittien kunnossapito laajalla alueella, jätehuollon kierrätysratkaisut sekä turvallisuuspalvelut maastossa. Alueellinen matkailijavero mahdollistaa sen, että kustannus seuraa kuormitusta juuri siellä, missä näiden palvelujen käyttö on suurinta.
KYSYMYS: Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?
LAUSUNTO: Matkailijaveron hyödyt voidaan esittää neljän kestävyyden eri ulottuvuuden näkökulmasta:
- Taloudellinen: Vakaa, ennakoitava rahoitus ympärivuotiseen infraan (reitit, pysäköinti, jätehuolto, opastus), joka tukee yritysten toimintaympäristöä ja vähentää kausivaihtelua. Kansainväliset esimerkit (Barcelona, Amsterdam, Venetsia) osoittavat, että maltillinen turistivero ei heikennä vetovoimaa, kun tuotto kohdennetaan näkyvästi laatuun.
- Sosiaalinen: Parempi arjen sujuvuus asukkaille (liikenne, pysäköinti, jätehuolto, turvallisuus), vähemmän ristiriitoja matkailun ja paikallisyhteisön välillä, läpinäkyvä raportointi.
- Kulttuurinen: Edellytykset ylläpitää ja elävöittää paikalliskulttuuria ja tapahtumia myös hiljaisina kausina, mikä vahvistaa alueen vetovoimaa ympärivuotisesti.
- Ekologinen: Resursseja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen, reittien kehittämiseen, luontokohteiden hoitoon ja julkisiin liikenneyhteyksiin.
Matkailijaveron mahdollisia haittoja ja riskejä ovat mm. seuraavat:
- Liian korkea veron taso voisi heikentää hintakilpailukykyä; siksi maltillinen taso ja selkeä viestintä on olennaista.
- Alustatalouden jääminen veron ulkopuolelle vääristäisi kilpailua — kaikki majoitusmuodot on kohdeltava yhtenäisesti ja valvonnan on oltava digitaalisesti toimivaa.
- Toteutuksessa tulee varmistaa se, että matkailijaverosta ei muodostu kohtuutonta hallinnollista lisätaakkaa toimijoille.
- Toteutuksessa on myös varmistettava mahdollisuus seurata verokertymää, jotta voidaan varmistua siitä, että vero palautuu alueille.

KYSYMYS: Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?
LAUSUNTO: Kittilä kannattaa kokeilua Lapissa puitelain raameissa. Menettely voisi olla oma-aloitteisten verojen kaltainen malli (ALV-tyyppinen ilmoittaminen) sekä yhtenäinen digitaalinen keruu- ja raportointijärjestelmä. Tämä vähentää hallinnollista taakkaa ja varmistaa kattavuuden myös alustapalveluissa.
Veron kokeilun tavoitteena olisi osoittaa, että maltillisesti mitoitettu vero vakauttaa ympärivuotista liiketoimintaa ja parantaa kestävyyttä ilman merkittävää kysyntähaittaa. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että vero tosiasiallisesti palautuu täysimääräisesti kuntiin eikä matkailijavero saa olla verontasausmenettelyn osana.

VERON TAVOITE JA SUURUUS
KYSYMYS: Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?
LAUSUNTO: Matkailijaveron päätavoitteena on turvata ja parantaa ympärivuotista matkailutoimintaa ja -infrastruktuuria, varmistaa että matkailun tuottama hyöty ja siitä aiheutuvat kustannukset ovat tasapainossa, sekä edistää kestävää kehitystä neljästä näkökulmasta. Konkreettiset kohteet matkailijaveron tuoton käyttöön ovat mm. reittien ja huoltopisteiden ympärivuotinen ylläpito (mm. hiihto, maastopyöräily, vaellus, melonta), kunnalliset palvelut (jätehuolto, pysäköinti, opastus, turvallisuus) sekä investoinnit vähähiiliseen saavutettavuuteen (julkinen liikenne).
KYSYMYS: Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?
LAUSUNTO: Kestävän matkailun tavoitteita voidaan matkailijaveron avulla edistää seuraavasti, kestävyyden neljästä eri näkökulmasta:
- Ekologinen: reittien laadun kehittäminen ja ylläpito, jätehuollon kapasiteetin lisääminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, vähähiilinen liikkuminen ja energia.
- Sosiaalinen: paikallisyhteisön hyvinvointi ja turvallisuus, ruuhkien hallinta, palvelujen saatavuus ympärivuotisesti.
- Kulttuurinen: paikallisen kulttuurin ja tapahtumien elinvoima, aidon paikan hengen vahvistaminen.
- Taloudellinen: vakaampi tulopohja kunnalle ja yrityksille, kausivaihtelun tasaus ja investointien ennakoitavuus.
KYSYMYS: Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?
LAUSUNTO: Kittilä esittää kiinteää, maltillista maksua per henkilö/per yö(esim 1e/yö), mahdollisesti porrastettuna majoitusluokan mukaan sekä ajallisesti (talvihuippu vs. välikaudet) ympärivuotisuuden tukemiseksi. Tasoa tarkennetaan kokeilussa kustannus- ja vaikutusdatalla. Veron suuruuden ei missään tilanteessa tule muodostua matkailun kehittämisen esteeksi.

VERON SOVELTAMISALA
KYSYMYS: Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?
LAUSUNTO: Vero kohdistetaan kaikkiin lyhytaikaisiin majoituksiin yhdenvertaisesti: hotellit, huoneistohotellit, hostellit, lomahuoneistot ja -mökit, leirintäalueet sekä alustapalvelujen kautta tapahtuva lyhytvuokraus (esim. Airbnb, Booking, Tripadvisor). Poikkeuksena voi olla pitkäaikainen majoitus (pidemmät viipymät alueella, esimerkiksi yli 30 vrk), jossa laissa määritellyltä määräajan ylittävältä ajalta maksua ei kerätä.

VERON ALUEELLINEN SOVELTAMINEN
KYSYMYS: Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?
LAUSUNTO: Veron tulisi ensisijaisesti olla käytössä maakunnittain tai valtakunnallisesti.
KYSYMYS: Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?
LAUSUNTO: Vero tulee voida ottaa käyttöön samansuuruisena koko kunnan alueella.
KYSYMYS: Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?
LAUSUNTO: Mahdollisuus sesonkiporrastukseen tukee ympärivuotisuutta: talvihuipun tuotto tukee mahdollisuutta kehittää ympärivuotisen matkailun edellytyksiä, mikä vahvistaa tasaisempaa liiketoimintaa.
KYSYMYS: Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.
LAUSUNTO: Lain tulee olla selkeä ja ohjaava, jotta erilaisilta tulkinnoilta vältytään. Laissa olisi syytä määritellä riittävällä tasolla veron keräämisen reunaehdot, verotasot sekä se, mihin verotuotto käytetään niin, että vero tukee matkailutoimialan kehittämistä ja matkailun kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

VEROTUOTTO
KYSYMYS: Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.
LAUSUNTO: Verotuotto tulee tilittää täysimääräisesti kunnille. Vaikka vero on yleiskatteellinen, Kittilän kunta sitoutuu talousarviossaan kohdentamaan verotuottoa vastaavan määrärahan matkailuinfralle, kuten reittien kehittämiseen, matkailun kestävyyteen, sekä matkailualan muulle kehittämiselle.

VEROVELVOLLISET, VEROTUSMENETTELY JA VERONKANTO
KYSYMYS: Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.
LAUSUNTO: Verovelvollisia ovat majoituspalvelun tarjoajat, myös alustatalouden toimijat. Menettelynä olisi oma-aloitteisten verojen kaltainen malli (ALV-tyyppinen ilmoittaminen) sekä yhtenäinen digitaalinen keruu- ja raportointijärjestelmä. Tämä vähentää hallinnollista taakkaa ja varmistaa kattavuuden myös alustapalveluissa.

ALUEELLISEN MATKAILIJAVERON TALOUDELLISET VAIKUTUKSET
KYSYMYS: Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?
LAUSUNTO: Kittilässä matkailutoimialan merkitys on erittäin suuri. Matkailutoimiala tuottama liikevaihto välittömästi ja välillisesti yhteenlaskettuna on yli 400 miljoonaa euroa.
KYSYMYS: Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?
LAUSUNTO: Maltillinen matkailijavero ei heikennä vetovoimaa, kun tuotto näkyy konkreettisesti parempana infra- ja palvelutasona.
KYSYMYS: Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?
LAUSUNTO: Lapin pitkät etäisyydet ja harva asutus korostavat tarvetta rahoittaa ympärivuotisia huolto- ja turvallisuusinvestointeja, jotka ovat kriittisiä liiketoiminnan jatkuvuudelle ympärivuotisesti.
Vaikutukset yrityksiin ja asukkaisiin:
- Taloudellinen: ennakoitava rahoitus infraan tukee parempaa palveluympäristöä ja edesauttaa tasaisempaa liikevaihtoa yli sesonkien.

- Sosiaalinen: asukkaiden arki helpottuu (mm. pysäköinti, jätehuolto, turvallisuus), mikä tarkoittaa vähemmän konflikteja sekä vahvempaa matkailutoimialan hyväksyttävyyttä.
- Kulttuurinen: matkailuvero tarkoittaa parempia resursseja tapahtumiin ja paikalliskulttuurin näkyvyyteen.
- Ekologinen: matkailuvero mahdollistaa matkailuinfran kehittämistä ja luonnon monimuotoisuuden huomiointia.

KYSYMYS: Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?
LAUSUNTO: Kunta on liian pieni yksikkö päättämään veron käyttöönotosta. Maakuntakohtainen vero varmistaisi sen, että lähikuntien välille ei syntyisi mahdollista kilpailutilannetta siitä, että tehtäisiin erilaiset päätökset matkailuveron käyttöönotosta ja verotulon käyttämisestä. Näin varmistetaan myös se, että verotuoton avulla voidaan varmistaa matkailutoimialan kestävä kehittäminen.
KYSYMYS: Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?
LAUSUNTO: Mikäli matkailuvero otetaan käyttöön, tulee huomioida se, että samanaikaisesti ei nosteta arvonlisäveroa. Verojen yhteismäärän tulee pysyä kohtuullisena eikä matkailuveron käyttöönotto saa johtaa tilanteeseen, jossa matkailun kilpailukyky kärsii.

MUUT HUOMIOT
KYSYMYS: Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?
LAUSUNTO: Kittilän kunta voi julkaista tietoja verotuoton käytöstä ja vaikutuksista sekä toteuttaa monikielisen viestintäkampanjan, jossa kerrotaan mihin verotuotto käytetään.
Keski-Euroopassa on useita esimerkkejä onnistuneista malleista matkailijamaksun ja/tai -veron keräämisestä niin, että tuotto ohjautuu suoraan matkailun kehittämiseen. Kittilän kunta kannattaa hyvien mallien benchmarkkaamista.
Kittilän kunta kannattaa matkailijaveron käyttöönottamista, mikäli vero palautuu täysimääräisesti suoraan kunnille. Mikäli veron tarkoitus on kerätä se valtion menojen katteeksi, Kittilän kunta vastustaa veron keräämistä. Suorat tulonsiirrot alueelta pois valtiolle eivät tue kuntien tai kuntien elinkeinojen kehittämistä tai kestävän kehityksen tavoitteiden edistämistä.

Lisäksi kunnanhallitus päättää valtuuttaa kunnanjohtajan ja elinkeinojohtajan tarvittaessa tekemään lausuntoluonnokseen oikaisuluonteisia sekä muita mahdollisia teknisiä korjauksia ennen sen lähettämistä lausuntopalvelu.fi –osoitteeseen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallituksen jäsen Paula Nevalainen esitti, että matkailuvero otetaan käyttöön pilottina, vain sesonkiaikana ja vain matkailukeskuksissa. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Jäsen Aslak Niittyvuopio esitti seuraavaa muutosta lausuntoon:
KYSYMYS: Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?
LAUSUNTO: Vero tulisi olla mahdollista ottaa käyttöön yksittäisissä kunnissa.
Varajäsen Oula Vuolli kannatti Niittyvuopion esitystä.

Niittyvuopion esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen ja annettavan lausunnon muilta osin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Kokoustauko pidettiin tämän asian käsittelyn jälkeen klo 14.43-14.53.